

**КАФЕДРА ОПЕРНОЇ ПІДГОТОВКИ
ТА МУЗИЧНОЇ РЕЖИСУРИ**

Виробнича практика

Освітній ступінь	Магістр	Курс	1-2
Спеціальність	026 Сценічне мистецтво	Семестр	2-4
Освітньо-наукова програма	«Музична режисура»		
Статус	Обов'язкова	ECTS	6,5
		Годин	195
		Практичні заняття	54
форма контролю	Залік	Самостійна робота	141

Інформація про викладача

ПІБ	Шутько Сергій Миколайович , в. о. професора кафедри оперної підготовки та музичної режисури, заслужений діяч мистецтв України, доцент
Профіль викладача	https://orcid.org/0000-0003-3663-1261
e-mail	dachnik.ponevole@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «**Виробнича практика**» є процес вдосконалення індивідуальної режисерської майстерності в інтерпретації та сценічному втіленні оперних творів у музичному театрі, в організації та проведенні масових театралізованих дійств та видовищ

Мета: вдосконалення практичних навичок та професійних компетенцій зі специфіки режисерської діяльності в музичному театрі, на концертній естраді.

Завдання:

- підвищення кваліфікації магістранта в роботі над поточним репертуаром Оперної студії;
- підвищення кваліфікації магістранта в роботі над концертними заходами Оперної студії;
- визначення індивідуального стилю магістранта в контексті режисерсько-постановочної роботи над власною виставою.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- алгоритм режисерської роботи над поточним репертуаром Оперної студії як навчальної моделі музичного театру;
- методологію підготовки концертних заходів до державних, професійних, календарних, ювілейних та знаменних дат;
- основні етапи роботи над підготовкою, втіленням та випуском власної вистави;

вміти:

- дотримуватися методичної послідовності режисерських дій в роботі над закріпленими за практикантом виставами з поточного репертуару Оперної студії;
- застосовувати у виробничих умовах Оперної студії технологію підготовки та проведення концертних заходів, закріплених за практикантом;
- чітко дотримуватися постановочного плану у втіленні власної вистави та графіку її підготовки до випуску;

володіти професійними компетенціями:

здатністю застосування та дотриманням методології режисерсько-постановочної роботи над виставою в музичному театрі;

здатністю створення режисерського задуму заходу, застосування методології його організації та проведення відповідно до обраної тематики призначення, статусу, умов проведення, потенційної глядацької аудиторії;

здатністю дотримуватися технології створення музично-театральної вистави від започаткування режисерського задуму до його втілення та апробації на глядача.

Програмні результати навчання:

- здатність випускника до режисерсько-постановочної діяльності над поточним репертуаром музичного театру;
- спроможність випускника до режисерсько-постановочної діяльності на концертній естраді.

ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ**СПЕЦІАЛЬНІ (ФАХОВІ, ПРЕДМЕТНІ) КОМПЕТЕНТНОСТІ**

1. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції в галузі сценічного мистецтва.
2. Здатність до комплексного оперування специфічною системою виражальних засобів (пластично-зображальними, звуковими, акторсько-виконавськими, монтажно-композиційними, сценарно-драматургічними тощо) при створенні та виробництві сценічного твору.
3. Здатність до публічної презентації результатів творчої (інтелектуальної) діяльності з метою популяризації українського й світового сценічного мистецтва.
4. Здатність до розуміння та комплексного оцінювання фундаментальних засад культурно-мистецьких процесів.
5. Здатність до ефективної комунікації у творчому колективі під час організації, реалізації та презентації сценічного твору.
6. Здатність брати участь у фахових дискусіях із питань історії сценічного мистецтва, актуального стану та тенденцій його розвитку.
7. Здатність до організації сценічних проєктів, фестивалів та мистецьких заходів.
8. Здатність передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід різноманітними шляхами й засобами.
9. Вміння застосовувати знання з педагогіки у навчально-виховному процесі у закладах вищої освіти.
10. Вміння планувати та здійснювати наукові дослідження, готувати результати наукової роботи до оприлюднення.

ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу на основі сформованої системи знань, уявлень, інтересів.
2. Здатність застосовувати фундаментальні знання у практичних ситуаціях.
3. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
4. Здатність оперувати новітніми інформаційними та цифровими технологіями у галузі культури і мистецтва.

5. Здатність бути критичним і самокритичним.
6. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, генерувати нові ідеї.
8. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
9. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

1. Володіти професійними навичками зі створення продуктів сценічного мистецтва.
2. Відтворювати власну художню концепцію в творах сценічного мистецтва.
3. Здійснювати аналіз стилів та напрямів у мистецтві.
4. Вести фахову дискусію іноземною мовою.
5. Застосовувати інформаційні технології у професійній діяльності.
6. Виявляти, ставити та вирішувати проблеми, приймати обґрунтовані рішення для їх розв'язання в процесі реалізації сценічного твору.
7. Оперувати системою виражальних засобів (пластично-зображальних, звукових, акторсько-виконавських, монтажно-композиційних, сценарно-драматургічних) при створенні та реалізації сценічного твору.
8. Аналізувати художній твір із метою його сценічної інтерпретації.
9. Обирати художні засоби, необхідні для реалізації задуму сценічного твору (проекту).
10. Володіти термінологією сценічного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
11. Здійснювати педагогічну діяльність у сфері сценічного мистецтва.
12. Планувати та здійснювати наукові дослідження у сфері культури та мистецтва, готувати результати наукової роботи до оприлюднення.

Перелік тем

Тема 1. Визначення завдань практиканта в роботі над виставою

Тема 2. Робота над закріпленими виставами

Тема 3. Визначення завдань практиканта в роботі над концертними заходами

Тема 4. Робота з проведення концертних заходів

Тема 5. Підготовка та втілення режисерського задуму

Тема 6. Випуск вистави

Індивідуальне науково-дослідне завдання. Пакет документів з проходження практики

Форми та технології навчання

Вербальні заняття: евристична бесіда, обговорення, пояснення, коментарі.

Наочно-аналітичні заняття: робота з літературою, відео-аудіо матеріалами, письмові завдання.

Мистецтвознавчі: історико-типологічний, історико-стильової реконструкції, жанровий, стилістичний, інтерпретаційний.

Дистанційне навчання: онлайн-бесіди, обговорення, консультації в Zoom та Skype.

Технології навчання: розвивальне навчання, колективного та групового способу навчання, модульного навчання, мотивації успіхів, проблемного навчання, ігрового моделювання, навчання як дослідження, інформаційно-комунікаційні технології.

Навчальні ресурси

Наявність спеціалізованих аудиторій для практичних занять, сцени Великого та Малого залів з технічним оснащенням, технічних служб: костюмованого цеху для режисерсько-постановочної роботи над поточним репертуаром Оперної студії, концертними програмами академії.

Наявність художнього фонду з відео-аудіо записами: театральних вистав у постановці знакових постатей світового музичного театру, концертних програм (тематичних, ювілейних, академічних, розважальних) українських та зарубіжних митців.

Наявність фонду спеціалізованої літератури з фаху та нотних матеріалів для режисерсько-постановочної роботи над поточним репертуаром Оперної студії, на концертній естраді. Основні та додаткові матеріали до навчальної дисципліни надсилаються персонально електронною поштою Viber, Messenger, Telegram.

Методи контролю

Поточний (міжсесійний) контроль:

- *вербальний*: співбесіда, обговорення;
- *аналітичний*: текстовий аналіз самостійної роботи;
- *практичний*: участь у доопрацюванні режисерської концепції вистави, складових драматургії, у складанні сценарію, постановочного та репетиційного планів вистави, заходу.

Підсумковий контроль:

- *вербальний*: захист пакету документів з «Виробничої практики»;
- *практичний*: участь у проведенні вистави, концертного заходу, прем'єрний показ власної вистави.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Режисерсько-постановочна діяльність над закріпленим за магістрантом поточним репертуаром Оперної студії.	15
2.	Проведення закріплених за магістрантом вистав Оперної студії з технікою управління видовищним синтезом відповідно до режисерського задуму вистави.	15
3.	Режисерсько-постановочна діяльність над закріпленим за магістрантом концертним репертуаром Академії.	15
4.	Проведення закріплених за магістрантом концертних заходів Академії з технікою управління видовищним синтезом відповідно до тематики заходу.	15
5.	Режисерсько-постановочна діяльність в Оперній студії над реалізацією власного мистецького проекту	20
6.	Проведення прогонних та генеральної репетиції власної вистави із застосуванням набутих навичок з техніки управління видовищного синтезу.	20
	Всього	100

Критерії оцінювання знань студентів

90–100–А– відмінно

вичерпна і розгорнута відповідь на обґрунтування пакету документів з практики з аналізом сучасних літературних джерел, посиланням на інноваційні технології, досвід провідних

82–89–В– добре	вітчизняних і зарубіжних митців. Демонстрація високого рівня виконання практичних завдань, особистий творчий внесок в режисерську інтерпретацію оперних вистав, масових театралізованих дійств та видовищ, у створення сценарію власного заходу, прем'єрного показу власної вистави
74–81–С– добре	грунтовна відповідь на обґрунтування пакету документів з практики з аналізом літературних джерел, творчого доробку провідних митців. Демонстрація якісного рівня виконання практичних завдань, навичок режисерської інтерпретації оперних вистав, масових театралізованих дійств та видовищ, створення сценарію власного заходу, прем'єрного показу власної вистави
74–81–С– добре	повна відповідь на обґрунтування пакету документів з практики з посиланням на літературні джерела, творчий доробок провідних митців. Демонстрація достатнього рівня виконання практичних завдань, навичок режисерської інтерпретації оперних вистав, масових театралізованих дійств та видовищ, створення сценарію власного заходу, прем'єрного показу власної вистави
64–73–D– задовільно	відповідь на обґрунтування пакету документів з практики в необхідному обсязі без посилань на літературні джерела, творчий доробок митців, окремі неточності, їх виправлення за допомогою викладача. Демонстрація посереднього рівня виконання практичних завдань, навичок режисерської інтерпретації оперних вистав, масових театралізованих дійств та видовищ, створення сценарію власного заходу, прем'єрного показу власної вистави
60–63–E– задовільно	відповідь на обґрунтування пакету документів з практики в мінімально допустимому обсязі, значні неточності, їх виправлення за допомогою викладача. Демонстрація граничного рівня виконання практичних завдань, навичок режисерської інтерпретації оперних вистав, масових театралізованих дійств та видовищ, створення сценарію власного заходу, прем'єрного показу власної вистави
35–59–FX– незадовільно (з можливістю повторного складання)	відповідь на обґрунтування пакету документів з практики в недостатньому обсязі, грубі помилки, неспроможність їх виправлення за допомогою викладача. Демонстрація низького рівня виконання практичних завдань, недостатня сформованість навичок режисерської інтерпретації оперних вистав, масових театралізованих дійств та видовищ, створення сценарію власного заходу, прем'єрного показу власної вистави
0–34–F– незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	відповідь на обґрунтування пакету документів з практики на рівні елементарного розпізнання, неможливість відтворення навчального матеріалу на репродуктивному рівні. Неспроможність виконання практичних завдань, відсутність навичок режисерської інтерпретації оперних вистав, масових театралізованих дійств та видовищ, створення сценарію власного заходу, прем'єрного показу власної вистави

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для певної категорії студентів з особливими освітніми потребами.

Позааудиторні заняття

Передбачається участь студентів у міжнародних та всеукраїнських конкурсах, фестивалях, концертних програмах, благодійних театральних акціях; участь у майстер-класах, стажування у музичних школах/академіях; активна участь у міжнародних, всеукраїнських науково-практичних конференціях, круглих столах; відвідування культурно-мистецьких заходів, театрів, мистецьких експозицій, виставок тощо.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Александрович-Дочевський А., Ковальчук О. Сценографія. Пошуки власної естетики 1920 – 2020. // Національний академічний театр ім. І Франка. Київ. Вид. дім Антиквар, 2019. – 586 с.: іл.
2. Брук П. Жодних секретів. Думки про акторську майстерність і театр. // Переклад Віниціка І., Матвієнко О. Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2005. – 136 с.
3. Веселовська Г. Концепт «мрії» в музичному театрі України // Актуальні проблеми музичного театру в контексті соціо-культурних викликів сучасності: матеріали міжнар. Наук.-практ. конф. Київ, 2-3 березня 2020., Київ, 2020. С. 13–17.
4. Гнидь Б. П. До історії національної опери України. // НМАУ ім. П.І.Чайковського. Київ, 2003. – 199 с.
5. Житницький А.З. Драматургія масових театралізованих заходів: навч. посібник. 2-е вид., переробл. і випр / Харків: Тимченко, 2005. – 128 с.
6. Зайцев В.П. Режисура естради та масових видовищ: навч. посібник К.: Дакор, 2003. – 304 с.
7. Касьянова О. В. Особливості інтерпретації танцю в сучасній оперній виставі. // Часопис Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського : наук. журнал № 2 (11). Київ, 2011. С. 118-122.
8. Кипріян М. Все в минулому... / Львів. Панорама, 2007. – 450 с.: іл.
9. Кипріян М. Театр і живопис. А також родинні зустрічі, зустрічі з чесними і порядними людьми мистецтва, науки і культури. / Львів. Панорама, 2016. – 450 с.: іл.
10. Ковальчук О. Сценографічна практика у просторі 20 століття. Київські реалії. // Національна академія наук України. Інститут проблем сучасного мистецтва. Київ. Фенікс, 2019. – 267 с.: іл.
11. Корнієнко Н. Лесь Курбас: репетиція майбутнього. / Київ: Либідь, 2007. – 328с.
12. Колесник Є. Психологізація вокально-сценічного образу Оксани з опери С.Гулака-Артимовського «Запорожець за Дунаєм» у творчій версії Льва Венедиктова. // Часопис Національної музичної академії України імені П.І.Чайковського 1(50), 2021. – С. 106–116.
13. Курбас Л. Філософія театру. Упоряд. М. Лабінський. / Київ: Основи, 2001. – 917с.
14. Летичевська О. М. Хорове виконавство в оперній виставі: творчість Л. М. Венедиктова: моногр. / Київ, 2018. – 230с. :іл.
15. Михайлова Н. М. Творчість і співтворчість у комунікативній системі режисер – хормейстер – актор. // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського: наук. журнал №2 (7). Київ, 2010 – С. 91- 95.
16. Михайлова Н. М. Трансформація рольової функції хору у музичній виставі (на прикладі театральної практики останньої третини ХХ-початку ХХІ століть): автореф. дис. канд. мистецтвознавства. 17.00.03 – музичне мистецтво / Харківський нац. ун-т мистецтв ім. І.П. Котляревського. Харків, 2001. – 12 с.

17. Наказ України від 25.12.2009. № 210. Про затвердження правил охорони праці для працівників театрів і концертних залів. / Державний комітет України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду.
18. Нірод Ф. Спогади художника, або Записки щасливої людини. Упор. Н. Михайлова, В. Томазова. / Київ. Либідь. 2004. – 300 с.: іл.
19. Френкель М. Современная сценография. Некоторые вопросы теории и практики. Київ. 2017. – 250 с.: іл.
20. Нестьева М. І. Режисер і композитор – односторонці чи супротивники? // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського: наук. журнал №3 (16). Київ, 2012. – С. 11 – 16.
21. Нестьева М. І. На противагу свавілля «режисерського театру». Аспекти історичного музикознавства, VI: Музика і театр в історичному часі та просторі. // Харківський національний університет мистецтв імені І. П. Котляревського. 2013. – С. 272 – 289.
22. Пігель Ю. Сценічний костюм львівських театрів кінця 20 – початку 21 століття. Художні особливості, пошуки образності. Львівська національна академія мистецтв. / Львів. АЗ-АРТ. 2008. – 348 с.
23. Станішевський Ю. О. Режисура в сучасному українському музичному театрі. / Монографія – К.: Наукова думка, 1982.
24. Черкашина-Губаренко М. Р. Європейський оперний театр нового тисячоліття: шляхи оновлення. // Часопис НМАУ ім. П. І. Чайковського: Наук. журнал № 1, 2008. — С. 118 – 125.
25. Черкашина-Губаренко М. Оперний театр у мінливому часопросторі: моногр. / Харків, Акта, 2015. – 380с.
26. Черкашина-Губаренко М. Р. Структурний аналіз оперного твору (стаття перша). // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського: наук. Журнал №2 (3). Київ, 2009. – С. 58 – 78.
27. Черкашина-Губаренко М. Р. Структурний аналіз оперного твору (стаття друга). // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського: наук. журнал. №4 (5). Київ, 2009. – С. 142- 153.

Допоміжна

28. Безклубенко С. Мистецтво: терміни та поняття: енциклопед. вид. у 2т. Т.1 (АЛ). / Київ: Ін-т культурології АМУ, 2008. 240 с.: іл.
29. Безклубенко С. Мистецтво: терміни та поняття: енциклопед. вид. у 2т. Т.2 (М-Я). / Київ: Ін-т культурології АМУ, 2008. 256 с.: іл.
30. Бистрякова В. Осадча А. Інновації та технології в сучасному мистецтві. // Вісник Львівської національної академії мистецтв № 32, 2017. – С.189–99.
31. Зубеляк М. Оперний світ Соломії Крушельницької./ Львів. Вид. Аріорі. 2018. – 184 с.: іл.
32. Іонеско Е. Антологія театру. / Пер. М. Абрамова. Київ. Дух і Літера. 2019. – 544 с.
33. Коваленко Ю. Український театр музичної комедії: зміна пріоритетів. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти: зб. наукових праць. / Вип. 20. Мистецтво: «від існуючого до виникаючого». Харків: ХДУМ ім. І. П. Котляревського, 2007. – 280 с.
34. Коваленко Ю. П. Сучасна режисура в українському театрі музичної комедії. // Часопис Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського № 3(4), 2009. – С.69 – 75.
35. Островерх О. Данііл Лідер. Театр для себе. / Київ. Факт, 2004. – 405 с.
36. Паві П. Словник театру. / Наук. ред. О. Клековкін. Львів, 2006. – 640 с.
37. Скрипка А. О. Шоу-технології як форма соціальної комунікації. / Автореф. дис. кандидата соціологічних наук. Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2010.

38. Станішевський Ю. О. Чари італійської опери. Національна опера України. 2001–2011. // Київ: Музична Україна, 2012. – 136 с.
39. Станішевський Ю. О. Національна опера України. 2001-2011. / Моногр. Київ: Музична Україна, 2012. – 304 с.
40. Станішевський Ю. Нелегкий шлях легкого жанру. / Музика. № 1(372), 2009. – 12 – 24 с.
41. Степурко В.І. Аналіз музичних творів: навч. посібник. / Київ: АКККІМ, 2020. – 140с.
42. Станішевський Ю.О. Будні оперного свята. / Музика. № 1, 1993. – 12 – 16 с.
43. Станішевський Ю.О. Національний академічний театр опери та балету України імені Тараса Шевченка: історія і сучасність. / Київ: Муз. Україна, 2002. – 736 с.
44. Юдова-Романова К. В. Технічні засоби оформлення сценічного простору. / Київ: КНУКіМ, 2017. – 314с.: іл.

14. Інформаційні ресурси

Інформаційні ресурси з історії опери, театрального виконавства, новини сучасного театрального світу

1. <http://www.operanews.com/>
2. <https://moderato.in.ua/>
3. <https://www.operabase.com/en>

Відео, аудіо, ілюстративні матеріали, електронні бібліографічні ресурси

4. <http://intoclassics.net/>
5. <http://rutracker.org/>

Публікації сучасних українських музикознавців, театрознавців, критиків та ін.

6. <http://mi-re.do.am/index/0-2>

Кіно-, теле- та відео-версії масових театралізованих дійств та видовищ різних країн і років у постановці провідних режисерів України та світу.